

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1902. július 31.

Csütörtök.

XXI évfolyam. 60. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 ha ab. s petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyiltér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltérek díja előre fizetendő.

Divatos erkölcsök.

Testi-lelki pusztulásra vall az a romlottság, a mely szemünk elé tárul e héten. A legszenyesebb pocsolyák egyike nyílt meg; elszorul az ember szíve e látvány láttára.

Nevén nem lehet nevezni azt a bűnt, melyet elkövettek; illendőség tiltja papírra vetni a bűn igazi nevét. Csakugyan úgy érezzük, hogy ezuttal joggal támadt fel az utca e bűn elkövetői ellen s szinte komolyan véljük, hogy a nép ilyen esetekben élhet a lincselésnek jogával. Az utca népe spontán háborodott fel a gonosztevők ellen s bár az utca sem plánczó helye az erkölcsnek, ilyen erkösetelenség, mint a melynek néhány gyermek esett áldozatul a héten, még az utca erkölcsi érzését is kikelti.

Nem mindenkor termi meg az ilyen erkölcsi merényleteket. Magukból kivetkezett emberek minden korban voltak, de bizonyos korszakokban szinte ragályossá válik az emberietlen erkösetelenség. Amikor e korszakok közé tartozik. A puritánizmusnak nyoma sincs társadalmunkban. Élvekre sóvárog kiki s ha teheti, hajhászsa azokat. Erkölcsi életünk egésze epikureusi. Mennél többet vehet ki valaki az élet örömeiből: annál nyeltebb s annál

önérzetesebb, mert ezzel fölötté áll ember-társainak. E szerint becsüljük az egyéseket, minél inkább módjukban van élni az élettel.

Az örömeiben való tultengés természetesen erkösetelenségre ragad. A mindenki által megszerezhető, hogy úgy mondjam, olcsó örömei megszokottakká válnak s elpusztítják az idegeket: s az életet tultul élvező önkéntelenül belesodródik a szokatlanba, melynek határait azután a természet nem szabja meg s a roncsolt idegek átkergetik a kimerültet a természetellenesnek változatosnál változatosabb birodalmába.

Vajjon meddig jutunk még el?

Sőt tán nem is tudjuk, hogy mennyire vagyunk máris. Mert a bűn a sötétben ólalkodik, rejtőzik, hogy napfényre ne kerüljön. Egyszer-máskor a nyilvánosság reflektora belevilágít e sötétbe, de valószínűleg nem derít az egész bűnvilágra fényt s így csak részeket látunk abból, a mi a homályban történik.

A mint a közelmúltban is egy nemzetközi kongresszus révén módunk volt beletekinteni a bűn egyik világába.

Minthogy a humanizmus védelmére iparkodik kelní a bűn áldozatainak, igyekszünk fokról-fokra jobban behatolni a bűn ismeretébe.

A leánykereskedést világította meg ez a nemzetközi kongresszus, melyet nem kisebb ember vezetett elnökként, mint a francziák külügyminisztere, Delcassé, a kinek érdeme volt egyuttal, hogy a bűn ez ága ellen végre szövetkeztek az államok. Alig egy évtizedes a mozgalom s máris a társadalomnak és a tudománynak legkitünőbbjei vesznek részt benne. Ezidőszerint ugyan még csak az anyaggyűjtésnél tartanak, de máris jutottak annyi anyaghoz, hogy bebizonyítottak látják a sürgős intézkedés szükségét. Ma már ott tartunk, hogy el lehetett készíteni azt a törvénytervezetet, a mely a leánykereskedés dolgát nemzetközileg szabályozza.

Nálunk a belügyi kormány vállalta magára azt a feladatot, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzék. De csak hivatalos uton megoldást e kérdésben sem lehet találni; itt is a társadalomnak kell résztvennie az akezióban. A társadalomnak kell gondoskodnia arról, hogy a gyermekek nevelésben részesüljenek, s kivált erkölcsi nevelésben. A nevelés hiánya juttatja a romlás örvényébe a felcseperedő gyermeket, aki nem részesülve erkölcsi nevelésben, se kellő ellentálló erővel nem bír, se be nem tudja látni, hogy az erkölcs utjáról való letérés milyen örvénybe ránt.

TÁRCZA.

Védekezés az alkoholizmus ellen.

A „Kézdivásárhelyi Székely Társaság” 19-dik összejövetelén folyó év június hó 28-án felolvasta és elfogadásra ajánlotta:
Tamásy Imre. —

III.

De most már elértem oda, hogy a ridegen való bajokra orvosszereket keressek és ajánljak. Nem tagadom, sok üdvös határozat áll előttem, mit itt is, ott is kiadott egy-egy törvényhatóság, vagy járási főnök, de ez mind csak részleges. Az orvoslásnak radikálisnak és egyetemesnek kell lennie, mert csak így lehet elérni a célt: népünk és fajunk megmentését.

Javaslatom a következő lenne: indítson a „Székely Társaságok” egyeteme, különösen a közleled „Székely Kongresszus”-on mozgalmat aziránt, hogy:

1. mivel tulajdonképen a zsenge nemzedéket, mely a maít felváltani van hivatva, kell első sorban visszatartani és elrettenteni az alkoholizmusról, azért a magas kormány az iskolai tankönyvekben, az iskolai szabad előadásokban, stb., az eddiginél fokozottabb mérvben mutasson reá az alkoholizmus undokságára, ártalmas és káros voltára; mutasson reá a veszedelmes bajokra, minőkét az iszákosság idéz elő s egyszersmint nyíltan hirdesse azon büntetéseket is, melyeket ezek maguk után vonnak. A serdülő korban levők és felnőttek számára pedig ügyesen összeválogatott példák után olcsó, esetleg

ingyenes népiratkákat adjon ki és annak terjesztését az egész vonalon éber gondoskodása tárgyának tekintse. Fejtessék ki ezen iratkákban, hogy a tulságos szeszélvezet bűnénél nincs megvetendőbb szenvedély, mert az alkoholista emberi méltóságát teszi tönkre, magát az állatiasságig alacsonyítja le, sőt még annál is alább süllyed, mert az állat sem iszik többet, mint a mennyire szüksége van.

2. Az alkoholizmus ellen hozott törvényeink szigoruan betartassanak, sőt azok szigorittassanak. Nevezetesen:

a) Ittas ember a legkisebb esendháborítás, rendetlenkedés, disztelen elhullás, fajtalan, szemérmetlen és istenkáromló szavak és beszédek elkövetése miatt — kivétel nélkül — megfenyittessék, pénz vagy fogházbüntetéssel.

b) A koresmáros senkinek, mihelyt azon az ittasság jelei mutatkoznak, többé italt ne adhasson. Részeg embert helyiségébe be ne boosáthasson, ott el ne fogadhasson és ki ne szolgálhasson.

c) Minthogy ezt csakis szigorú, radikális eszközlehet elérni, alkalmazzassék az angol törvény: nem fokozatos pénzbürséggel sújtassék az ezen rendeletet megszegő koresmáros, hanem első ízben bizonyos időre, második, vagy harmadik vétség esetén mindenkorra megvonassék tőle az italmérési jog gyakorlása. Igazl egy-két eset meg fogja őket rettenteni, de ép erre van szükség.

3. Szükséges ehez az ellenőrző hivatalos közegek ébersége és szigorja. Azért a hatósági személy, kihez ezen törvény fölött való örkődés, annak végrehajtása és szigorú ellenőrzése tartozik, mulasztás, vagy részrehajlás esetén fogymilleg büntetessék,

pláne ez utóbbi esetben (részrehajlás) esetleg állását veszítse.

4. Borkimérőkben alkalmazott nőszemélyek, — ha már ép ki nem kerülhet az alkalmazásuk — a legnagyobb felelősség terhe alatt az alkalmazástadó felügyelete mellett teljesíthetnek szolgálatot, kiknek erkölcsi viselkedésük és életmódjukért mindenkör az alkalmazástadó felelős és kihágás esetén ő is büntetessék.

5. Minthogy üdvösen bevált és a nép javára szolgált ugy Angliában, mint Amerika államaiban is: minden szombaton és munkaszünetes ünnepnap előestéjén csak esti 10 óráig engedélyeztessék a nyilvános ivóhelyek nyitvatartása és az azokban időzés. Továbbmaradás e napokon szigoruan tiltva legyen.

6. Vasár- és munkaszünetes ünnepnapon reggeli 5 órától 9 óráig és délután 4 órától esti 10 óráig álljon csak a szórakozni, vagy mulatni vágyóknak a rendelkezésére a koresina helyiség. Délelőtt 9 órától délután 4 óráig zárva tartassék minden mulatóhely. Így a vallás törvénye is érvényesül, minek üdvös eredménye az lesz, hogy, ha kezdetben csupa unalomból is, de templomlátogató lesz abból a ma elgedetlen, zugolódó s hitetlen munkásból, míg végre is meggyőződve a hit vigasztalásából arról, hogy dolog és küzdés az ember élete, e nélkül élni nem lehet, földön égben jutalom csak így adatik, — nyugodt, megelégedett lesz. Továbbá: az önképzőkörök, a különbféle egyesületek és szabad előadások stb. minthogy a koresmák zárva lesznek a délutáni órákban, bővelkedni fognak résztvevőkben, mert csupa szórakozás és időtöltésből is látogatni

Azokat terheli tehát a bűnre tévedésért az erkölcsi felelősség, akikre a gyermekek nevelése van bízva.

Ritka az olyan eset, hogy a családi élet tisztaságából ragadtassék valaki az erkölestelenségbe. Csak aki odabaza szülői körében vagy fölnevelői körében nem látta megbeesülni a családi szentélyt, csak az van arról szinte predesztinálva, hogy elbukjék.

A családi élet ápolása: ez a védőbástya minden erkölcsi züllés ellen. Férfinak, nőnek egyaránt a legjobb iskola a családi szentély. A férfit ez kötheti le varázsos körébe, a nőt ez nevelheti a legjobban. Aki pedig — akár férfi, akár nő — megtanulta becsülni a családi szentélyt: az le nem téved az erkölcs útjáról.

Hungarus.

A belügyminiszter a leánykereskedés ellen. Tudvalevőleg különösen Erdélyből és pedig leginkább a Székelyföldről szállítják a lélekufarok a szegény magyar leányokat Romániába és a többi Balkán-állam bünbarlangjai számára. A belügyminiszter most az uttlevelek kiszolgáltatásának megnehezítése által akarja némileg korlátozni ezt a rutemberkereskedést. Elrendelte ugyanis, hogy a hatóságok hajdon leányok számára ezután csak úgy adjanak uttlevelet, ha a leányokkal az anyjuk is velük utazik; vagy a hol ez nem lehetséges, ott legalább azt igazolják az uttlevelet kérő leányok, hogy az utazás a szülők tudtával és beleegyezésével történik és az utazás célja föltétlenül tisztességes. Ezzel kapcsolatban a rövid tartózkodásra szóló és a határszéli hatóságok által kiállított uttlevelekre nézve kimondta a belügyminiszter, hogy a ki a megszabott leghosszabb tartózkodási időn túl marad külföldön, annak a hatóságok többé ne adjanak ilyen rövid tartózkodásra szóló uttlevelet.

A templomok adója. A közigazgatási bíróság egyik döntvényével elvi jelentőségű határozatot hozott. Kimondta, hogy a templomok céljaira szolgáló tőkék kamatjévédelme tőkekamat és járadék adó alá esik. Megokolja pedig határozatát a legfelsőbb bíróság azzal, hogy az 1875. évi XXII. t.-cz. csak azoknak a tőkéknek kamatjévédelmét mentesíti a tőkekamatadó alól, melyek közvetlenül a tudományok előmozdítására és a nyilvános közoktatás céljaira szolgálnak. A templomok habár a nép vallás-

fogják azokat. Az esti 10 óráig záródó is szigorúan betartassék. Csak kivételes esetekben kellő megokolás után, esetről-esetre, egyedül a hatóság engedélyével legyen szabad ezen záródó továbbtolása. Azonban e napokon, — kimérésre házhöz — 11—12 óra között engedély adható, hol erre szükség mutatkozik.

7. A törvény módosíttassék oda, hogy csakis életkoruk 18-ik évét elért felnőttek vehetnek részt a nyilvános korcsma, sörház és kávéház helyiségekben és csakis ezen életidőn szolgálhatók ki ivóhelyeken. Azonban szülők, vagy ezek helyettesei, közeli rokonok stb. társaságában, de akkor is csak ezek rendelkezése szerint szolgálhatók a 18 életévüket el nem ért kiskorúak is.

8. Részeg állapot a körülmények mérlegelése szerint, különösen ha a tettes a büntett vagy vétség bátrabb elkövetése céljából magát részeg állapotra előkészítette, ilyen állapotba helyezte, enyhítő körülménynek ne tekintessék, sőt esetleg súlyosbítóknak vételessék.

9. Az italok a legteljesebb ellenőrzés alatt legyenek, hogy ne hamis, halálhozó mérget kapjon pénzért a vevő, hanem mindenütt és mindenkor igaz, hamisítatlan élvezet ezikkek álljanak rendelkezésre.

10. Végül mondja ki a t. Társaság, hogy ezen munkálatait és javaslatot a magáévá teszi, annak megvalósításáért mozgalmat indít, a többi „Székely Társaságok” segítségével és esetleg a Kongresszuson való tárgyalásával arra a magas kormány figyelmét felhívja és mint biztos népmegtérési eszközt ajánlani és megszívlelésre méltónak érdemesíti.

(Végo.)

erkölcsi érdekeinek előmozdítására rendelvek a bár feladatukat a vallás-erkölcsi oktatás képezi elősorbán, mégis a vallás gyakorlására rendelvek a nem a tudományok előmozdítására szolgálnak.

KÜLFÖLD.

Az angol királyról. Londonból jelentik: VII. Edvárd király hétfőn délelőtt rövid utra indult a királyi yachton és estefelé tért vissza Covesbe. Az admirális közlése szerint a Spithead melletti flottaszemle augusztus 16-án lesz. A koronázást augusztus 9-ére tűzték ki.

Az olasz király Berlinben. Viktor Emánuel király Prinetti külügyminiszter kíséretében, augusztus havának utolsó harmadában érkezik Berlinbe Vilmos császár látogatására és 5 napig marad Németországban.

A székely vasutak kérdése.)*

Ira: Dr. Török Andor.

I.

A székelység az utolsó évtizedek alatt gazdaságilag, részben morálisan és fizikailag is a pusztulás útjára jutott, a mint ezt már minden illetékes tényező tudja. Itt megelőgszünk annak egyszerű megemlékezésével, hogy mindennek a sok szerencsétlen székely bajnak a székely vasutak elhanyagolása „para magna fuit.”

Most már az állam maga is gondolkodik a segítségen és a felmerült segítő tervek között vannak a székely vasutak is, melyeknek kiépítését közéletünk tekintélyes tényezői sürgetik.

A sürgetett új vasutvonalak a következők lennének:

1. Szászrégentől a Marosvölgyön fel Gyergyóba és innen Csíkrákóig. Célja: a gyimesi államvasutat észak felől bekapcsolni a Marosvásárhelyi államvasutba.

2. Sepsiszentgyörgytől Földvárig. Célja: a gyimesi vasutat a háromszéki viczinális kikerülésével kapcsolni az államvasutához és megrövidíteni a Földvár—Brassó—Sepsiszentgyörgyi mostani vonalat.

3. Ágostonfalvától Málnásig. Célja: szintén a csíki vasutat az államvasutához közvetlenül kapcsolni és megtakarítani az Ágostonfalva—Brassó—Málnási távolságot.

4. Oláhlapozától Tölgyesig és Piatráig. Célja: Gyimestől északra egy újabb magyar-román csatlakozás a Marosvásárhelyi állomástól.

5. Székelyudvarhelytől Parajdóig át egyfelől a Marosvásárhely—Szászrégeni, másfelől a Szászrégen—Csíkrákósi vasuthoz való csatlakozás. Célja: az udvarhelyi szákvasut összekötése a csíki vasutakkal.

6. Apahidától Marosvásárhelyen át Ágostonfalváig. Célja: az erdélyi fővonal Kolozsvár—Tövis—Ágostonfalvai vonalát egy rövidebbel pótolni, mely a Székelyföldön vezetessen keresztül.

7. Ágostonfalvától Kézdivásárhelyen át Soósmezőig és innen Oknáig, illetve Adjúdig. Célja: egy újabb és rövidebb magyar-román csatlakozás a gyimesi szorostól délre az államvasutak keleti irányának folytatásaként, — és emellett magában foglalja a Sepsiszentgyörgy—Földvári és Ágostonfalva—Málnási vasutak céljait is, az államvasutához való közvetlen csatlakozás által megtakarítva az Ágostonfalva—Brassó—Kézdivásárhelyi távolságot.

E tervek között csak az utolsó kettő méltó arra, hogy úgy tekintessék, mint a székely vasutak problémájának megoldása. Ez a kettő az apahida—Marosvásárhely—Ágostonfalvai és az Ágostonfalva—Kézdivásárhely—Ojtoz—Oknai vonalak. A többi mind, úgy egyenként, mint egymással összefüggésükben felfogva, mely összefüggést „székely körvasut” névvel nevezték el, — nem egyebek, mint viczinális-musok, melyek az államérdek és világérdek kívánalmait teljesen nélkülözik. Nem hiába nevezik e vasutakat e tervek „székely körvasut”-nak, mert nem is lenne ez egyéb, mint egy, a Székelyföldet keresztben járó vasut, a mely éppen ezen körirány miatt csupán a Székelyföld egyes vidékeit kötné össze a viczinális belforgalomban, de sem a Székelyföldet a nagy világgal és Magyarországgal szervesen össze nem kötné, sem a magyar állam keleti tengeri

vasutjának céljaira s így a világforgalom eséljaira alkalmas nem volna.

Bizonyítottuk már, hogy a magyar állam, a világforgalom és a Székelyföld érdekeinek csak oly transversális fővasut lehet meg, a mely nyugat-keleti irányban megy keresztül a Székelyföldön a Fekete-Tengerig. A leendő vasutvonalak közül ezt a cardinális alap gondolatot csak az Apahida—Marosvásárhelyen—Ágostonfalvai és Ágostonfalva—Ojtoz—Oknai vonalak tartják meg, a többi nem. Nem véletlen, hanem logikai szükség szülte jelenség az, hogy a helyes két vasuterv tulajdonképpen egy, mert egyik a másiknak kiegészítő folytatása. Az Apahidától Marosvásárhelyen át Ágostonfalváig viendő vonal ugyanis csak kikorrigálása annak a 40 esztendősi hibának, hogy a Királyhágónál Erdélybe jövő vonalat Kolozsvárnál eredeti keleti irányából letérítették délre Tövisnek; az Ágostonfalva—Kézdivásárhely—Ojtoz—Galaczi leendő vonal pedig kikorrigálása annak a másik és még végzetesebb hibának, hogy az erdélyi fővasutat Ágostonfalvánál letérítették végképpen a keleti irányból délre Brassónak és Bukarestnek. Ha e két helyes vasuterv megvalósul, akkor Kolozsvártól a sósmezői határállomásig a Széchenyi nagy conceptiója szerint fog az erdélyi vasut igazi rendeltetési helyéig, a Fekete-tengerig vezetni.

Ha azonban a többi vasutervet nem is verseghetnek az ojtozi vonaltervvel, mint a székely vasutak gerincvonalával, ezzel nincs kizárva, hogy mint viczinális vonalak, a belforgalomra üdvösen hassanak, sőt, hogy szükségessé legyenek.

Igy a Szászrégen—Csíki vonal a legalkalmasabban csatolja a természetből fogva földrajzilag különálló Gyergyót Magyarországhoz, — a Tölgyes—Piatrai vonal Borszéket nyitja meg a világnak és tovább vezethető Odessa felé, a mi által Magyarország egy új csatlakozást nyer a Fekete-tengerhez, a mely vonal, bár az Ágostonfalva—Ojtozival sem rövidség, sem székely-magyar nemzeti érdek tekintetében (nagy részt nem magyar és jelentéktelen vidékeken vezetve), a Székelyföldnek csupán északi határán, keresztül) nem mérkőzhetik, mindazonáltal még mindig sokkal jobb a gyimesi csatlakozásnál; — a Csíkon északkeleti irányban végigfutó vonal Csíknak saját forgalmát szolgálja, — az Udvarhelyről tovább viendő vonal Udvarhelymegyét alkalmasan kötné össze Maroszákkal és Gyergyóval, — Földvár—Sepsi-Szentgyörgyi vonal Sepsi-Szentgyörgy vidékének nyújt egy újabb csatlakozást nyugat felé, bár maga Sepsiszek is a földvári vasut összes előnyeit megtalálódja az Ágostonfalva ojtozi vonalban is éppen úgy, vagy még jobban; — ugyanez áll az Ágostonfalva—Málnási vonal tervre is, miután ez a vonal éppen egyik része lenne a fővonalnak.

Ezek a vonalak—Kolozsvár—Marosvásárhely—Ágostonfalva—Kézdivásárhely—Ojtozi fővonal mellett nem fölöslegesek, sőt szükségessé és észszerűek, mert organikusan kapcsolódóknak bele a helyes fővonalba és ez által sokkal intenzívebben szolgálhatnák a Székelyföld specziális vagy partiális érdekeit is, mint a fővonal nélkül elszigetelve, sőt a kelet nyugati főirányra ellentétes irányban vezetett vonalaikkal.

A Fekete-tengerhez vezető magyar keleti fővasut Erdély keleti határát három székely szorosan léphetni át, a tögyesin, gyimesin és ojtozin. E három közül az ojtozi fekszik a tengerhez legközelebb. E körülményből folyik, hogy a három szöbaforgó utirány közül az ojtozi irány az, melytől a tengerig legkisebb távolság lévén, a legkisebb vonalrész futna idegen, román területen. A három szöban forgó szoros közül az ojtozi esvén legkeletebbre, ebből következik, hogy magyar földön a leghosszabb vonalát az összpályának az ojtozi vasut futná meg. Tehát az ojtozi vonalnál esik leghosszabb rész az összpályából a magyar és legrövidebb a román területre. Magyar állami érdekből tehát ez a legkedvezőbb megoldás.

Székely fürdők.

Anna-bál Előpatakon.

Előpatak, jul. 27.

Fényes közönség, szép erkölcsi és anyagi siker koronázta a tegnapi Anna-bált. Ily előkelő bál közönséget, minőt tegnap Előpatakon, kevés fürdői mulatságon lehet látni. Megjelentek: Széll Ignác

*) Részlet a szerzőnek most megjelent aktuális röpiratából

államtitkár nevével, leányával s fiaival, Póta József, v. b. t. t., főispán, Dániel Gábor képviselőházi alelnök, neje, leánya és fiai; Sándor János székelyföldi kormánybiztos és neje; Ruffy Pál miniszteri tanácsos és orsz. képviselő; dr. Székely György orsz. képviselő és neje; Gyárfás Endre orsz. képviselő; Bély Tivadar és neje; Bély László főispán; Szent-Iványi Miklós alispán; Damokos Andor alispán; br. Bánffy Farkas és neje; Damokos Ákos és neje; Lázár Mihályné és leánya; Imecs Jenőné és leánya; dr. Kodó Mihály min. titkár; Felméri Lajos min. a. titkár; Urmánczi Nándor titkár; Bogdán Arthur és neje; Bogdán Emil és családja; Zathureczky Karolin; Zathureczky Kálmán főszolgabíró; Kónya Miklós főszolgabíró; Deák András és családja; Száva Gerőné; dr. Kelen József és neje; Polez Rezsőné és leánya; dr. Kovács Áron törzsszervező és neje; dr. Karácsonyi Miklós és neje; Minorics Albertné s még számosan a társadalom előkelő tagjai közül.

A zenét Kozák Dávid bandája szolgáltatta s ugyancsak kitelt magáért ügyes játékaival. A közönség kora hajnalig mulatott a legfelségesebb kedély hangulatban, egy rendkívül vidám estély emléket vivén magával. Az anyagi jövedelem is tekintélyes volt, arányban állott a bál erkölcsi sikerével, a miért elismerés illeti a derék rendező-bizottságot.

—9.

IRODALOM.

Az Olcsó Könyvtár legutolsó számai több értékes füzettel gazdagították irodalmunkat. Csató Pál „Meghazasodtam” című vigjátéka az első (1237. sz.) — Angyal Dávid, a lelkiismeretes és szorgalmas tudós, jeles történelmi monográfiát írt „Erdély politikai érintkezéséről Angliával”. (1238—1241. sz.) — Gyulai Pál beszéde, a „Három beteg” (1242. sz.) szabadságharcunk örökké szép, lelkesítő regényes korszakában játszik. — Kisfaludy Sándornak öt felvonásos „nemesházi rajzolatja” (1243—1245. sz.) A Dárdai-ház, erős magyar nemzeti érzéssel megírt iránydarab. — Szvjatlov J. V. regénye „Az élet utjai” (1246—1250. sz.) eleven színekkel festi a modern orosz társadalom foggyatékos erkölcsét, jellembeli gyöngeségeit. — Becker Fülöp Ágost tanulmánya „Rousseauról” (1251—1252. sz.) a legsikerültebb magyar kritika a genfi apostattáról, mit eddig olvastunk. — Az „Olcsó Könyvtár”-t Gyulai Pál szerkeszti s a Franklin-Társulat adja ki; egyes számainak ára 20 fillér s kapható a kiadótársulatnál (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.), valamint minden hazai könyvkereskedésben.

CSARNOK.

A szív álma.

Rámordult a szívre
A hatalmas ész:
„Csábos álmaidból
Soha meg nem élsz!
Hevesen dobognod
Hiába való:
Ábrándos világod
Ugy sem lesz való.”

És a szív gyönyörrel
Szól vala ekép:
„A legszegebbet
Most álmodom ép;
Kérlek, oh, ne üzd el,
— Vissza soh' se tér —
Pusztá látása is
Száz valót felér.”

Vágy.

Magányos vidékre el — kívágyom,
— Ez a zajos világ
Nem az én világom; —
Ott minden kis bokor lágy dalt bongván,
Édes álom terem
A fák rengő lombján.

Hiszen itt e láma nekem úgy fáj!
Zür-zavaros hangtól
Zug, nyög ez a busz táj.
A káramló érdek kél robajjal
S fölsikong a nyomor
Velőt rázó jajjal.

Oh, nem ilyen világ van ott messze,
Hol pásztorfurulya
S madárdal cseng össze!
Hol a szív szerelme: tündérálom,
Édes szülőföldem,
Feléd, hozzád vágyom.

Zsögön Zoltán.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kruspér István baróti áll. polgári iskolai segédtanítót kinevezte a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába rendes tanítónak.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyi m. kir. miniszter dr. Réz el Kornél, brassói kir. alügyészt áthelyezte a zalaegerszegi kir. ügyészséghez.

— **Új egyetemi tanár.** A király dr. Ferenczy József műegyetemi rendkívüli tanárt kinevezte ugyanoda a magyar irodalom történet új rendes tanárává.

— **Előléptetés.** A király Sándor Frigyes erzsébetvárosi kir. törvényszéki bírót és gr. Lázár Árpád beszerzei kir. ügyészt előléptette a VII. fizetési osztályba.

— **Névváltoztatás.** Kiskoru Kőnczei Levente, nyujtói illetőségű, negyzszebni lakos családi nevének „Máthé”-ra kért átváltoztatását a m. kir. belügyminiszter f. évi 72428. sz. rendelettel megengedte.

— **Szell Ignác látogatása.** Illusztris látogatói voltak vasárnap Seps-Szentgyörgyön az árvafüi szeretetháznak: Szell Ignác, belügyminiszteri államtitkár családjával, Sándor János főispán, székelyföldi kormánybiztos és neje, Dániel Gábor a képviselőház alelnöke nevével, Béli László főispán, dr. Székely György, Gyárfás Endre, Boneza Miklós országos képviselők, Ruffy Pál miniszteri tanácsos, Béli Tivadar és neje, Damokos Andor Udvarhely megye alispánja voltak ott. Az Előpatakra érkező vendégeket az intézeti főlepedőzetnél fogadták: Póta József v. b. t. t., főispán, Szentiványi Miklós alispán, Séra Tamás ázvaszéki elnök, Sipos Samu igazgató az árvafüi. Az árvafüiszeretetház igazgatóválasztmánya nevében Sipos Samu igazgató üdvözölte a vendégeket s közölte meg a megtisztelt, kitüntető látogatást. Szell Ignác államtitkár örömet fejezte ki, hogy a székelység eme szép alkotását — az árvafüi-szeretetházat — melyet rég vágyott látni és ismerni, most alkalma nyílt, hogy megtekinthesse. Erre egyik árvafüi testvérei nevében szép virágoskört adott Szell Ignác né 6 méltóságának. Az intézet általános megtekintése után az árvafüi néhány összhangzó énekkel köszönték meg a látogatást és a számukra gyűjtött adományokat. Az árvaházból Póta József főispán látogatására ment a társaság. A látogatást megelőzőleg Ruffy Pál, Boneza Miklós, Póta József, Szentiványi Miklós, Séra Tamás, Sipos Samu együttesen három órát tanácskoztak a gyermek-menhelyek szervezéséről, az árvaházak továbbfejlesztéséről, s ezek gyakorlati irányáról.

— **Áthelyezés.** Futásfalvi Demény Béla, csikszoredei m. kir. csendőrszázados a honvédelmi miniszter áthelyezte Lugosra, helyébe Csikszoredába Almásy Zsigmond csendőrfőhadnagy helyettesített át.

— **Vadnay Károly halála.** Vadnay Károly a kiváló író, a „Budapesti Közöny” szerkesztője s a régi „Póvárosi Lapok” alapítója és volt szerkesztője. 1848—49 honvédtiszt, vasárnap délelőtt meghalt.

— **Temetés.** Mult szombaton délután 4 órakor ment végbe a hirtelen elhunyt Benkő Pálné sz. Dénes Mária asszony temetése. A milyen szép, tiszteletreméltó volt élete: ép oly nagy, impozáns volt a temetése is. Óriási nagy közönség jelent meg s kísérté utolsó útjára a derék urnót, közügyeink lelkes támogatóját. Keporsóját számos, nagyjából részben élővirág koszorú díszítette, köztük a „Stephanie menedékház”-é is, melynek a boldogult alelnöke volt. A temetési szertartást a 82 éves, ősz Benkő Pál v. főesperes végezte, Tamási Imre plebános és Kovács Bernádin főgymn. tanár segédletével. Künn a temetőben a humán intézetek, a „Stephanie menedékház” nevében Baló László polg. isk. igazgató mondott megható bucsu beszédet s a tűzoltó zenekar szomorú gyászindulója után bezárult a sirbölt ajtaja a nemeslelkű nő hült teteme felett. Béke poraival.

— **Eltávozott lelkész.** Tamási Imre a kődivásárhely-kantai róm. kath. egyházközség ifjú, érdemes lelkésze, minoritarendi áldozópap a veszprémi egyházmegye világi papjai közé fölvétetvén, Kődivásárhelyről július 27-én a délutáni vonattal eltávozott. Tamási Imre 3 évig volt Kődivásárhelyen a r. k. plebánia vezetője s e minőségében míg egyfelől a minoritarendnek diszére vált, s köztisztletet vívott ki magának, másfelől szervező, teremtő képességének is fényes tanujeleit adta. Rövid 3 évi működését értékes alkotások örököltik meg. Az ő lelkes buzgalmanak köszönhetni, hogy a hitközség, mely előzőleg a plebánosi javadalomhoz egyetlen fillérrel sem járult, állandó lelkesi fizetést szavazott meg: a vallásalapból kitartó folyamodásokkal ő eszközölte ki a segédlelkési javadalmat; a Szent-Antal szobra, a „Szent-Antal kenyere” intézménye, az elrabolt helyett új, 1000 korona értékű diszes oltári szentségtartó, s ennek megfelelő új értékes szentségtartóház elkészítése, a templomnak újratakarítása, a temetőkerítés alapos kijavítása, a templomnak minden alkalomra értékes miseruhákkal való ellátása, a Weinreiter-féle temetői emléktábla, a temetőben a keresztfára új Krisztustest beszerzése stb. mind az ő nevéhez fűződnek. A hitoktatást a helybeli állami iskolákban mindennél eddig el nem ért magas színvonalra emelte, szöval folyton lankadatlanul dolgozott, fáradozott a hitélet fejlesztésén. A közügyekben, az egyesületi életben is buzgó részt vett s ezért eltávozását sajnálattal fogadták városunkban; a hitközségre nézve pedig eltávozásja jelentékeny veszteséget jelent. Az egyháztanács ülésében sajnálattal fogadta távozását, érdemeit jegyzőkönyvbe iktatta; mult szombaton a Janesó Dénesné vendéglőjében tiszteletére bucsuestélyt rendeztek, melyen a hitközség intelligens tagjai közül igen sokan vettek részt. Vasárnap d. u. a templomnál a hívek nagy számában vettek bucsut s nagyon sokan kísérték ki a vasúti állomáshoz is, a hol Dr. Bánffy Zsigmond főgondnok mondott utolsó istenhozzádot a hitközség nevében a távozó derék papnak. Kísérje szerencse új állomáshelyére is.

— **Honvédeink a segessvári ezredgyakorlatokat befejezván, aug. hó 3-án érkeznek haza Kődivásárhelyre.**

— **Mulatság.** A kődivásárhelyi tanuló-ifjúság aug. 2-iki táncmulatsága, mint az előjeléből láttuk, fényesen fog sikerülni. A osinos meghívókat már mind szét hordozták s a lelkes rendezőbizottság, élén Diónes Dezső orvosjelölttel, minden előkészületet megtett arra nézve, hogy az estély elődehez méltóan sikerüljön. Az estély javára az ifjúság „Vásárhelyi Friss Ujság” czimen, egy szellemes és ügyesen összeállított alkalmi lapot is adott ki, melyre, valamint az estélyre is felhívjuk közönségünk szíves figyelmét.

— **Haláloság.** Vitos Mózes volt nyujtói utóbb nyugalmazott plebános, — mint részvétellel értesülünk — július 19-én Csikszentkirályon meghalt. A boldogult érdemes, munkás lelkipásztor volt, ki megbénult testi erőt mellett is állandóan működött az irodalom terén s a „Székelyföld”-nek is éveken át belső dolgozó társa volt. Július 21-én temették el Csikszentkirályon a templom kerítésében; a szertartást Hosszu Ferencz alesiki esperes végezte nagy segédlettel, gyászbeszédet Erőss József főgymn. tanár mondott. Nyugodjék csendesen.

— **Köszönet.** Boldogult férjem váratlan elhunytá alkalmából minden oldalról nyilvánult lekötöz, meleg részvétért magam és gyászoló családom nevében e helyen is hálás köszönetet nyilvánítok. Kődivásárhely, 1902. július 25. Özvegy Jancsó Mózesné sz. Nagy Anna.

— **Szabolcska Mihály és a szászvárosiak.** Szabolcska Mihály, ak, a kiváló költőnek és papnak minden ismerősei és tisztelői bizonyára örömmel fogadják azt a hírt, hogy a temesváriak országos hírv költő papját, Szabolcska Mihály ev. ref. lelkészt meghívták Erdélybe lelkésznek. A szászvárosi ev. ref. első lelkészi állás, a mely pedig egész Erdélyben egyike a legjövendőmezőbb lelkészi állásoknak, üresedésben áll és a szászvárosi ev. ref. hívek — mint értesülünk — erre az állásra hívják Szabolcska Mihályt. A szászvárosiak pár hónappal előbb a második lelkészi állásra hívták meg a költő papot, a ki azonban azt nem fogadta el. Az első lelkészi állásra szóló megkeresést azonban Szabolcska elfogadja és így a temesváriak ismét ev. ref. lelkész nélkül maradnak.

Hirdetések.

Sz. 5646—902.
tlkvi.

Hirdetmény.

A közdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Háromszék vármegyében beköbelezett Szentkatolna község tagosítása következtében a község telekkönyvei az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletéhez köpest átalakíttatnak az ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cz.-ben szabályozott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogánatosíttatik.

E czélból az átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1902. évi szeptember hó 9. napján fog kezdődni.

Ennélfogva felhívtnak:

1. Az összes érdeklettek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után, a téves átvezetésből eredhetők kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetők;

2. mindazok, a kik a telekbejegyzőkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttjei előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okmányokat muttassák fel;

3. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15—18 és az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5—7. és 9. §§. értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt élő szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az úton többé nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedés kedvezményétől is elesnek és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy egyéb megszünt jog van nyilvántartásba bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezésére, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett, a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék, mint tlkvi. hatóság.
Kézdivásárhelyt, 1902. július hó 15.

(139. 3—3.) Kovács Károly.
kir. ívsz. bíró

Szám 16611—1902.

alispán.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter ur 1902. évi június hó 2-án kelt 55398. számú rendelettel Háromszék vármegye székháza üléstermének II-ik csoportbeli átalakítási munkahelyreállítását 11559 korona 18 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett munkák kivételének biztosítása czéljából 1902. évi

augusztus hó 19-ik napjának d. e. 10 órájára az alispáni iroda helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fenebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtt 10 óráig a vármegyei pénztárhoz annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatához az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz esatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a vármegyei főszámvevői irodában a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Sepsi-Szentgyörgy, 1902. évi július hó 22-én.

Szentiványi Miklós,
alispán.

(141. 2—3.)

Paris 1900.
„GRAND PRIX”
Legnagyobb kitüntetés.

(144.1—3)

Singer varrógépek

A mi új családi gépeink a legkönnyebb és legnyugodtabb járatauk, legegyszerűbben kezelhetők és fölülmulthatlanok minden a háztartásban előforduló munkák és a divatos műhímzés és úrmunkákhoz.

Ingyen oktatás minden házi varrási munkában és a divatos műhímzésben.

Raktár hímzőselyemben nagy színválasztékban, varrógéprészekben, olaj, tű és fonalakban Electromotorok az egyes családi varrógépekhez.

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

BRASSÓ, Kapu-utca 23. szám.

Feltűnő olcsó árak!

Van szerencsém a mélyen tisztelt nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a helyi piacon már több év óta fennálló

butorraktáramat

a közönség kényelmére ujabban egy

Kárpitos műhelylyel

bővítettem ki.

Kárpitos műhelyemben készíttetek saját felügye-
tem alatt mindennemű új ebéd- és
heverő-diványokat, garnitúrákat, matra-
czokat, foteleket, diványpárnákat, stb.
szóval minden e szakba vágó mun-
kákat, ugyancsak elvállalom bármily-
en rongálódott diványok, fotelek, stb.
újra tömését vagy behuzását, melyek-
et olcsó és jutányos árak mellett
teljesen újja alakítok át.

Czélom és főtörekvésem mindig az, hogy még a legké-
nyesebb igényeket is megelégedésre méltóan elégítsem ki, ez
újabb áldozatommal is egy kiváló szolgálatot kívánok tenni a
közönségnek.

Midőn ezt szíves tudomására hozom, egyuttal eddigi pártfogásukat köszönöm
s kérem butorraktáram minél tömegesebb látogatását.
Kézdivásárhely, 1902. július hó.

Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.

Tartós, szép munka!

Butorraktáramban pedig mindig kész-
letben tartok ebéd-
és szalon berendezéseket, ruha-, mosdó-,
éjjeli- és étszékényeket márvánnyal
és anélkül, garnitúrákat, sodrony be-
téteteket, ágyakat, matraczokat, hajli-
tott és préselt ültető székeket, fűg-
göny tartókat, gyerekkocsikat, stb.
stb., melyeket szintén olcsó és jutá-
nyos áron bocsátok a n. é. közönség
szíves rendelkezésére.

Hirdetések olcsó áron felvétetnek e lap kiadónvatalában.